

Tuffa flottare & brittiska deckare

EFTER DEN SKÖNT stärkande upplevelse som gamla fina rock- och bluesfestivalen i Flakasand innebar i helgen är det ännu mera stärkande att falla ner framför en TV som visar en brittisk deckare.

Faktum är att man utför något slags bedrift om man inte lyckas med att pricka in någon brittisk TV-deckare i sommar. De förekommer nämligen så gott som varenda dag. Och absolut inte mig emot.

KRÖNIKA

ROLF NILSÉN

TISDAG

Söndagar har vi *Life On Mars*, om nutidspolisen som slungas tillbaka till 1970-talet. Tidsresenär eller inte? Kanske den allra bitigaste dialogen i vilken serie som helst just nu.

Måndagar är det *Foyle's War*, med Michael Kitchen som avmätt sardonisk kriminalare i andra världskrigets good old England. Hur mycket atmosfär som helst. Och *Honeysuckle Weeks* är ultraskön som Foyles luriga chauffös.

Tisdagar har vi *Morden i Midsomer* att betrakta. Visserligen en tämligen bisarr serie numera, eftersom grevskapet Midsomer (uppskattningsvis i storlek jämförbart med, säg, Kalix kommun) torde vara så härjat av alla de oändliga dödsfallen som inträffat där att alla de återstående invånarna borde bära kontinuerlig sorgklädsel. Men John Nettles var bra redan som kommissarie Bergerac på Jersey och han är bra även som den väldigt tålmodige, om än lätt disträ, kommissarie Barnaby.

ONSDAGAR FINNER VI *Miss Marple* i rutan. Med förnamnet Jane. Tämligen fritt efter Agatha Christies romaner och noveller, men den aktuella serien är i alla fall betydligt bättre än de närmast föregående inom samma lantligt mysypys-kriminala genre. Så vi hänger med här också, självklart gör vi det.

Dessa är de mest väsentliga serierna. Fast sedan har vi ju också *Brotter och straffer* (sista avsnittet på lördag), *Nattskifter* (måndagar) och vi kan nog också tillåta oss att räkna in *Robin Hood* (torsdagar), i utbudet av engelska deckar- och spänningsserier för TV.

Det är som om vårt kollektiva behov av just engelska deckare ökar drastiskt just på sommaren. Och de får gärna utspela sig på landsbygden och vara lagom pittoreska och välfyllda med kufiskt originella tanter och farbröder. Som avlitas resolut om än inte riktigt enligt löpande bands-principen (jo: i det epidemiskt mordiska Midsomer är det ju dock så) så i alla fall nästan.

Men efter den kvällsliga dosen av mord från merry old England, så har jag suttit några kvällar i gungstolen på verandan och fallit in i berättelser om ett yrke som i princip har försvunnit helt och hållet.

Det är **Bosse Johansson**, NSD:s korrespondent i Kalix (men som det så pedagogiskt brukar påpekas – "han började ju på Kuriren!") som på det egna bokförlaget Stigfinnaren har ned- och utkommit med den mäktiga och allsidigt imponerande, samt i sanning gedigna boken *Flottare med färg*.

ÖVER 300 SIDOR med fakta, berättelser, anekdoter, skräror, förstärka redogörelser och intervjuer (inte sällan utförda i bokstavligen talat sista stunden innan det varit för sent) med de tuffa och våghalsiga karlar (det var närmast en naturnodvändighet att de var det) som var med och flottade timmer på Lule älv, Kalix älv, Torne älv, Tarendö älv, Pite älv samt Råne älv, Töre älv och Sangis älv också.

Och i helheten inryms också en rapport från skiljestället Vassholmen i Kalixälven. Där har hundatals miljoner stockar sorterats fram till flottningen där upphörde 1977. En av Kurirens nyhetschefer och en före detta anställd fotograf var också med, i deras respektive ungdom. Så det här har man hört talas om.

Nu åker man över till Vassholmen nästan varje sommar och tittar på de teaterspel som föreningen Bröt brukar framföra där. Och det är inte utan att man känner historiens vingslag fladdra för fullt där.

Det jag visste om flottning tidigare begränsade sig i princip till den virila melodramatiken i finnen **Johannes Linnankos** roman *Sången om en eldröda blomman*, filmad flera gånger och senast på 1950-talet med en ung Jarl Kulle som flottaren som beredvilligt besteg tränande kvinnor lika ofta som såphala timmerstockar.

Och så Gösta "Snoddas" Nordgrens insjungning av den sentimentala *Flottarkärlek* ("haderian hadera"). "Snoddas" var dock aldrig någon flottare själv, men texten till hans största hit trycks av i boken. I en lätt Kalixälv-modifierad upplaga.

På omslaget till boken förekommer en man som bryter i en ihopkärvad timmerbröt. Den bilden är en av dem som den sant legendariske fotografen Stig T. Karlsson tog på 1950-talet till ett stort och uppmärksammat reportage om flottare.

OCH BOSSE JOHANSSON har absolut utfört en bragd då han tålmodigt har dammsugit bygderna och sökt upp de krutgubbar som ännu finns kvar, satt sig ner med dem och fått i gång samtalen. Dramatik och berättarglädje; så kallad verbal folkhistoria, präglad av kärv äventyrlighet och en spänning som inte ska föraktas.

Nu är flottningsepoken för länge sedan över. 1991 gick det alla sista släpet, innehållande lika mycket timmer som kunde lastas på 700 lastbilekipage.

Och så alla dessa uttrycksfulla bilder, som boken är sprängfylld av. Gamla och helt nytagna. Snuggt återgivna och mycket betydelsefulla för helheten.

Bosse Johansson förtjänar en förgylld hake av det slag som flottarna använde sig av, för sitt djupt beundransvärda arbete. Heder och respekt för en genuin läs- och bildupplevelse!

FAVVOKISSEN MALIN VET att på sommaren ska man inte anstränga sig alltför mycket. Klok kisse, men det visste vi ju redan.

Och – äventyret går förstås vidare. Konstigt vore det väl annars.